1.

A treia zi de la naufragiu...

Căpitanul își mișcă umerii cu douăzeci de grade către vest. Știa că soarele îi luminează decorațiile din plin, dînd strălucire bucățelelor de metal de sub panglicile decolorate. La această oră a zilei crucea de Abilene avea întotdeauna strălucirea caldă a galbenului de sfîrșit de toamnă și se potrivea foarte bine cu roșul panglicii de la cucerirea Shumar-Shuvei, aducîndu-i aminte de măreția de altădată a vînătorilor cu ciini de rasă.

A treia zi de la naufragiu...

Căpitanul închise ochii. Urmărea drumul sudorii ce curgea de sub casketă, trecea de-a lungul cutelor de pe frunte și se oprea la colțul ochiului sting. Soarele deșertului încinsese agrafele decorațiilor și cele 14 arsuri îi încercuiau pieptul din ce în ce mai dureros.

Grinzile podului începură să vibreze. Căpitanul întoarse capul. Noaptea, podul de oțel ridicat în două zile din scările și balustradele inutile, arăta ca un schelet de libelulă uriaș, sprijinit de pîntecul navei ; căpitanul nu-și putuse înfringe niciodată repulsia față de insecte.

Curios, grinzile vibrau pe note diferite, după vîrsta și sexul celor care treceau peste pod. Noaptea, căpitanul știa după ureche cine trece.

Sunetul vibra, amplificîndu-se, iar la picioarele podului nisipul se mișca în valuri ușoare. Arsurile decorațiilor deveniră insuportabile și căpitanul scoase dintr-un buzunar al uniformei culegerea de rugăciuni funebre pe care o ținea special pentru asta, rupse cîteva foi pe care le vîri între piele și țesătură ; acum nu mai simțea nimic.

Galopul unui cal îl făcu din nou să întoarcă capul. Agățat de coama unui cal, un puști își ștergea lacrimile cu dosul mîinii.

— Căpitane, strigă el, cei de la al treilea nivel nu vor să creadă că a început să curgă.

Căpitanul puse în buzunar cărticica, cu ochii pe treptele de piatră scăldate în lumina soarelui și ridică încet capul... Să curgă ? Într-adevăr, era de necrezut...

2.

La prima vedere părea un circ antic, una dintre acele construcții făcute dintr-o îmbinare de gradene de piatră așezate concentric în jurul unei arene nisipoase, teatru de devorări absurde și singeroase, de uciderî savante puse în scenă pentru a satisface nevoia de sînge a mulțimii înnebunite.

Pe jumătate îngropat în nisip, edificiul de bazalt negru arăta ca și cum straturi de vopsea acoperiseră puțin cîte puțin piatra, distrugînd orice muchie evidentă, orice unghi prea ascuțit. Pe alocuri, bulele de aer trăsaseră o rețea fină de vinișoare pe fundul negru cu aspect de lavă vulcanică.

Despre sculpturile lui nu se putea spune nimic precis, privirea aluneca și se afunda ca în apa tulbure a unui lac. Arcadele, culoarele, sălile, își răspundeau în ecou și peste tot, pasul vizitatorului producea sonorități de catedrală.

Circul era complet gol ; cu tot aerul lui de antichitate, rămăsese nefolosit și disponibil — nicăieri nu exista vreo urmă de ocupare anterioară, de adăpost, de obiect abandonat, nimic din ceea ce se descoperă în mod normal printre resturile unei epave. Irwin, la cei zece ani ai lui, cunoștea bine istoria circului pe care unii îl numiseră cu mult timp în urmă „marele teatru" datorită fastului ceremoniilor ce avuseseră loc aici de-a lungul a trei secole...

Ca o piatră prețioasă în montura ei, circul marca centrul unui complex gigantic din oțel, înțesat de pasarele, radare, nacele de salvare, în jurul cărora apăruseră țevile cu reflexe de oxidare și planurile mobile ale stabilizatoarelor solare. În mijlocul acestei vegetații metalice, gradenele de piatră și inelul palid al arenei se ofereau fără nici o protecție, golașe, vidul cosmic.

Irwin știa că altă dată circul purtase alt nume ; uneori căpitanul începea să vorbească despre epoca aceea îndepărtată, epoca „cimitirului stelelor"...

Atunci copiii se stringeau în jurul bătrînului în noaptea friguroasă a deșertului...

4.

Căpitanul povestea ; cheat lîngă el, uitase de țite.

— Se numea „locul sau „culmea somnului Era ca o adăugare de peste altele, cele mai n pe cele vechi. Astfel, pe losită ca sediu al circul doua, mai mare, cu m nice, iar cînd meteoriți mice începuseră s-o di dată o nouă carapace mai departe, pînă cînd o păpușă umflată. Virs rător se putea citi du șuri, unele în altele, într-un amestec de lume stranie conducea nu le cunoștea origine porației lor se pierde rilor. Nu se știa despr lucru : iremediabil ne turor bătăliilor își fă rățitori ai cosmosului.

Unii pretindeau că închisă ; alții, că lig mînă de actori rataț, trală își găsea satisf funebre — asta mi s- caraghios.

Ca regulă generală minarea oricărei lupt pe crenelurile adăpos tal, în costume de do se sub masca palid confreriei, zburînd p tători zdrobiți. Nava și valuri de bocitoare laterale, cu tamburin ușor și cu gemete car timp ce noi le urman măștile unei armate ritualul propriu-zis, arenă, în timp ce ca se așezau pe treptele arenei, adesea erau de moarte, două arm

Ritualul varia la obiceiuri, moravu bliotecă a cimitir toate ritualurile barbare pînă la

noartă

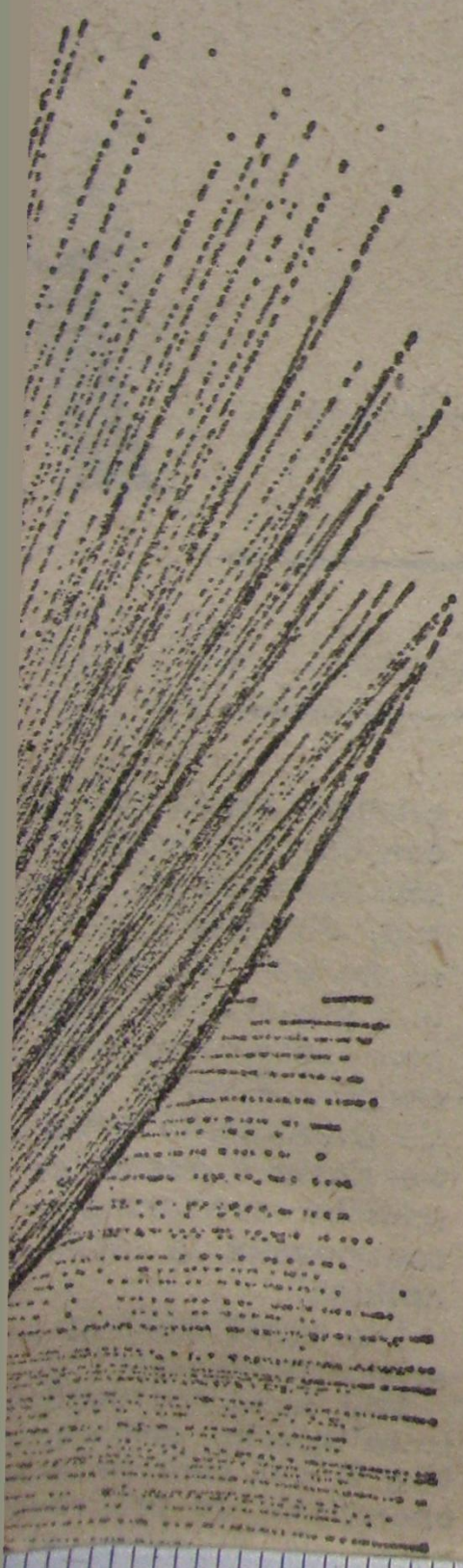

2.

Totul a început cu inevitabilul ghinion al unei escadrile de prospecțiuni coloniale, a cărei misiune era căutarea unei stele neexplorate. Căpitanul, pe vremea aceea simplu gropar, își amintea și acum momentul în care sondele de detecție începuseră să clipească apropiindu-se de planetoidul Shumar-Shuva. Emoția exploratorilor a fost totuși de scurtă durată ; evaluarea energetică rapidă a planetoidului arăta prea puține resurse. Fără să-și modifice traiectoria, marea escadrilă și-a continuat drumul în vidul stelar către alte descoperiri — cu o excepție (pe care ordinatoarele n-au lămurit-o nici pînă azi) : o duzină de nave au stricat formația ca să-și izbească reactoarele de terenul de aterizare improvizat numit „tabăra nisipurilor lui Taar"... Și nava căpitanului se găsea printre acestea. Astfel, o formație dintre cele mai slab antrenate și echipate fu ștearsă din memoria statelor majore.

Zona reperată 44 pe care hotărîseră s-o colonizeze, printre alte particularități o avea și pe aceea că-i lipsea polul magnetic. Acele busolelor se învîrteau într-un ritm de haos. Pentru a se orienta, au trebuit să se încreadă în al șaselea simț al Sumarienilor — „ochiul din ceafă".

Cei cîțiva nomazi plini de nisip alb pe care i-au întîlnit, le-au spus că pe măsură ce se îndepărtau de satul central, le apărea în cap o durere care creștea pînă cînd devenea insuportabilă. Căpitanul Altaor, conducătorul trupei colonizatoare, s-a decis să-i folosească pe acești nomazi ca ghizi-busole, după ce și-a dat seama că durerea aceea se deplasează de la ceafă spre tîmple în timp ce Sumarienii se deplasează față de centrul satului — ceea ce permitea o evaluare aproximativă a latitudinii și longitudinii.

Trupa a părăsit tabăra în toamnă ; erau patruzeci și cinci de grade la umbră. Nimeni nu bănuia că se vor întoarce după șase ani. Călăuzele au murit de meningită după o lună ; de atunci, coloana 84 a început să rătăcească la întîmplare printr-o vegetație albicioasă, fără clorofilă. Curînd au apărut primele boli, nisipul dovedindu-se generator de infecții : cîteva fire de nisip intrate sub unghie erau suficiente ca să nu mai poți merge. Astfel dricul reglementar al corpului de gropari — un vehicul mare pe șenile, cu o morgă portativă și un incinerator solar — a căpătat mai multă importanță ca materialul militar ce se scufunda cu regularitate în nisip. Așa au trecut cinci ani...

trii de ceremonii își
aplecați deasupra v
studiind totul în cei
te ; orice detaliu ui
la distrugerea navei

Fiecare zonă a cos
liștii ei, eruditi ai
ceau cu austeritate
Această aristocrație
asupra populației
aproape total din
gropari, îmbălsămăt
neratori, țesători de
de coștiuge. Un pop
tea, cu fastul și ori
tuia unica preocupa

La cîte ritualuri
Îmi amintesc și ac
usca gîtul cînd păș
bicios și plin de ce
acolo începea totul,
gîntiu al arenei. O
mulțimea de spectat
privea cu o privire
de membre și își in
la extrem. Ceremon
gedie, pantomimă.
hieroglife vii, orice
nificațiee sacră, a
care se mișcau cinc
lurile perfect învăț
fiecare pas și fiecar
o semnificație simbo

Fiecare ceremonie
dinainte... Pe Aldeba
fie înmormintate oc
nele genitale ale mo
lui, considerat impu
haită de cîini albinoș
măr par. Pe Alfa C
unor injecții speciale
pe mîinile celor mo
astfel niște degete

În alte zone ale
injectau cu cerneală
erau deshidratați și
săculeți plini cu pra
sateliții lui Jupiter,
care cadavru să fie
cioare, cu o vulpe
ceremonialul dezmem
buia făcut pe Satur
davru era făcut bu
ochii întregei famili
urne diferite mușchi
Această dezmembrar
trugă integritatea fiz
tru a fi împiedicat
să-i sperie pe cei
era un obicei marți
foarte scurtă, o sim
grăbea procesul de
cîteva secunde carne

maeștrilor
în difi

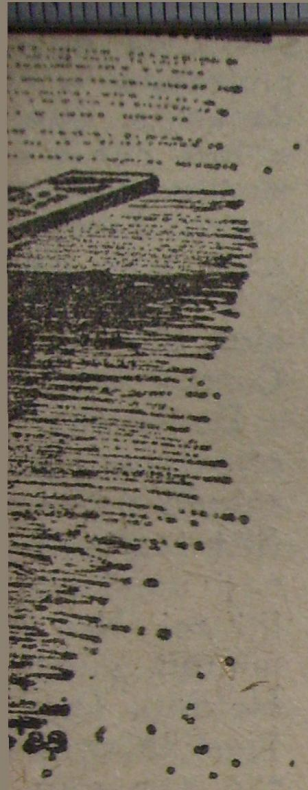

un cire antic,
i făcute dintr-o
piatră așezate
rene nisipoase,
e și sîngeroase,
n scenă pentru
ge a mulțimii

nisip, edifi-
ca și cum stra-
puțin cîte pu-
e muchie evi-
a ascuțit. Pe
isaseră o rețea
ul negru cu as-

u se putea spu-
aluneca și se
a unui lac. Ar-
își răspundeau
ul vizitatorului
tedrală.

cu tot aerul lui
nefolosit și dis-

În al șaselea an, o traiectorie mai îndrăzneață decît altele, a adus coloana înapoi la tabără. Gangrena dăduse lovituri adînci, infecția distrugea corpul și membrele ; cei vii erau epuizați.

Tabăra a devenit imediat un imens cimitir : trupurile muribunzilor, umflate de putreziciune, intraseră pe jumătate în nisipul răufăcător. Nu se mai puteau deosebi vii dintre morți. Incineratorul solar nu mai funcționa. De frica nisipului, nu s-a săpat nici un mormînt pentru cei morți.

Căpitanul începuse să se gîndească serios la sinucidere cînd deasupra mării de nisip a apărut nava : era pentru prima oară cînd o vedea, deși auzise destule despre cimitirul zburător. În aceeași seară, după terminarea ceremoniei funerare din arena albă, s-a îmbarcat împreună cu camarazii săi la bordul navei... Deveniseră groparii spațiului cosmic.

4.

Căpitanul povestea ; Irwin, îngenuncheat lîngă el, uitase de picioarele amorțite.

— Se numea „locul ultimei odihne" sau „culmea somnului fără de sfîrșit". Era ca o adăugare de carapace unele peste altele, cele mai noi acoperindu-le pe cele vechi. Astfel, pe prima navă folosită ca sediu al circului se clădise o a doua, mai mare, cu motoare mai puternice, iar cînd meteoriții și radiațiile cosmice începuseră s-o distrugă, fusese sudată o nouă carapace deasupra ei, și așa mai departe, pînă cînd nava ajunsese ca o păpușă umflată. Vîrsta cimitirului zburător se putea citi după multele învelișuri, unele în altele, unele peste altele, într-un amestec de labirint. În această lume stranie conduceau groparii. Nimeni nu le cunoștea originea, iar istoria corporației lor se pierdea în negura timpurilor. Nu se știa despre ei decît un singur lucru : iremediabil neutri, la sfîrșitul tuturor bătăliilor își făceau datoria de curățitori ai cosmosului.

a secun
știința ma
pusă în difi
bunești cer
Mercur, obl
jupuirea de
ca din aceas
văduva era
perioada de
nia, la sfîrș
parii, la ce
viață, au c
morativ dir
melor, îm
apoi sudînd

Dar speci
renumită,
Moștenită
această teh
escadron de
luptă pînă
într-o cutie
la dimensiu
trem de du
defunct ca
bibliotecă s
duceri extr
cerea corp
camee, ast
să le poart
Astfel, ca
pentru tot
eternitate,
pe care ne
triumfînd
țărînă te v
extraordina
ducătoare s

Ajuns la
pitanul se
Atunci cop
iar pe Irwi
de furie la
mîne descop
Înainta mu
istoriei, căc
se golise.
mai aducă
Irwin era
de la el.

Unii pretindeau că era vorba de o sectă închisă ; alţii, că liga groparilor era o mînă de actori rataţi, a căror dorinţă teatrală îşi găsea satisfacţia în ceremoniile funebre — asta mi s-a părut întotdeauna caraghios.

Ca regulă generală, soseam după terminarea oricărei lupte, tăcuţi, în picioare pe crenelurile adăpostului nostru de metal, în costume de doliu, cu feţele ascunse sub masca palidă, cu cute amare a confreriei, zburînd peste cîmpul de luptători zdrobiţi. Nava se aşeza uşor pe sol şi valuri de bocitoare ieşeau prin trapele laterale, cu tamburine care tremurau uşor şi cu gemete care alungau corbii, în timp ce noi le urmam ca să adunăm rămăşiţele unei armate distruse... Pentru ritualul propriu-zis, groparii coborau în arenă, în timp ce camarazii celor morţi se aşezau pe treptele de piatră din jurul arenei, adesea erau acolo, într-o tăcere de moarte, două armate...

Ritualul varia la infinit, în funcţie de obiceiuri, moravuri, planete ; imensa bibliotecă a cimitirului avea adunate în ea toate ritualurile cunoscute, de la cele mai barbare pînă la cele mai rafinate. Maeş-

trii de ceremonii își petreceau zile întregi aplecați deasupra volumelor îngălbenite, studiind totul în cele mai mici amănunte ; orice detaliu uitat ar fi putut duce la distrugerea navei și a locuitorilor ei.

Fiecare zonă a cosmosului avea specialiștii ei, erudiți ai confreriei ce conduceau cu austeritate toate ceremoniile. Această aristocrație mortuară domina asupra populației cimitirului, compusă aproape total din muncitori manuali : gropari, îmbălsămători de cadavre, incineratori, țesători de linoțolii, producători de coștiuge. Un popor pentru care moartea, cu fastul și ornamentația ei, constituia unica preocupare.

La cîte ritualuri stranii n-am asistat... Îmi amintesc și acum emoția care ne usca gîtul cînd pășeam pe pămîntul albicios și plin de cenușă al arenei, căci acolo începea totul, în cercul de praf argintiu al arenei. O scenă în jurul căreia mulțimea de spectatori palizi și tăcuți te privea cu o privire grea ce ți se lipea de membre și își încetinea orice gest pînă la extrem. Ceremonia devenea balet, tragedie, pantomimă. Corpurile deveneau hieroglife vii, orice înclinare avea o semnificație sacră, arena era un altar pe care se mișcau cincizeci de actori cu rolurile perfect învățate, perfect machiați, fiecare pas și fiecare gest avînd un sens, o semnificație simbolică.

Fiecare ceremonie era diferită de cele dinainte... Pe Aldebaran, obiceiul cerea să fie înmormîntate ochii, creierul și organele genitale ale morților ; restul corpului, considerat impur, era devorat de o haită de cîini albinoși, întotdeauna în număr par. Pe Alfa Centauri, cu ajutorul unor injecții speciale se umfla carnea de pe mîinile celor morți, cadavrul avînd astfel niște degete monstruoase.

...aproximativă a
...tudinii.
...sit tabăra în toamnă ; erau
...cinci de grade la umbră. Ni-
...tuia că se vor întoarce după
...lăuzele au murit de menin-
...lună ; de atunci, coloana 84
...rătăcească la întîmplare
...etație albicioasă, fără cloro-
...au apărut primele boli, ni-
...du-se generator de infecții :
...e nisip intrate sub unghie
...e ca să nu mai poți merge.
...reglementar al corpului de
...n vehicul mare pe șenile, cu
...tativă și un incinerator solar
...mai multă importanță ca
...ilitar ce se scufunda cu re-
...nisip. Așa au trecut cinci

...lea an, o traiectorie mai în-
...ecît altele, a adus coloana
...bără. Gangrena dăduse lovi-
...infecția distrugea corpul și
...ei vii erau epuizați.
...ievenit imediat un imens ci-
...rile muribunzilor, umflate de
...intraseră pe jumătate în ni-
...itor. Nu se mai puteau deo-
...re morți. Incineratorul solar
...ționa. De frica nisipului, nu
...ci un mormînt pentru cei

...începuse să se gîndească se-
...idere cînd deasupra mării de
...ut nava : era pentru prima
...vedea, deși auzise destule
...irul zburător. În aceeași sea-
...minarea ceremoniei funerare
...bă, s-a îmbarcat împreună cu
...i la bordul navei... Deveni-
...l spațiului cosmic.

...povestea ; Irwin, îngenun-
...el, uitase de picioarele amor-

...ea „locul ultimei odihne"
... somnului fără de sfîrșit".
...ăugare de carapace unele
... cele mai noi acoperindu-le
...l. Astfel, pe prima navă fo-
...liu al circului se clădise o a
...nare, cu motoare mai puter-
...d meteoriții și radiațiile cos-
...seră s-o distrugă, fusese su-
... carapace deasupra ei, și așa
..., pînă cînd nava ajunsese ca
...nflată. Vîrsta cimitirului zbu-
...tea citi după multele învelii
...în altele, unele peste altele,
...estec de labirint. În această
...e conduceau groparii. Nimeni
...tea originea, iar istoria cor-
... se pierdea în negura timpu-
... știa despre ei decît un singur
...ediabil neutri, la sfîrșitul tu-
...lor își făceau datoria de cu-
...smosului.

În alte zone ale cosmosului, morții se injectau cu cerneală roșie de China sau erau deshidratați și restituiți familiilor în săculeți plini cu praf roșu. Pe unul din sateliții lui Jupiter, ritualul cerea ca fiecare cadavru să fie înmormîntat în picioare, cu o vulpe în stomac. Exista și ceremonialul dezmembrării, așa cum trebuia făcut pe Saturn, unde fiecare cadavru era făcut bucăți cu scalpelul sub ochii întregei familii, care aduna în trei urne diferite mușchii, oasele și viscerele. Această dezmembrare avea scopul să distrugă integritatea fizică a celui mort pentru a fi împiedicat să vină ca strigoi și să-i sperie pe cei vii. Putrezirea rapidă era un obicei marțian. Ceremonia era foarte scurtă, o simplă injecție în burtă grăbea procesul de descompunere și în cîteva secunde carnea putrezea. Niciodată știința maeștrilor cimitirului n-a fost pusă în dificultate, chiar și cele mai nebunești cereri au fost satisfăcute. Pe Mercur, obligațiile religioase pretindeau jupuirea de piele a celui defunct pentru ca din aceasta să se facă o tunică pe care văduva era obligată s-o poarte pe toată perioada doliului. Pe planetoidul Cytonia, la sfîrșitul unei bătălii cumplite, groparii, la cererea războinicilor rămași în viață, au construit un monument comemorativ din cosciugele de oțel ale victimelor, îmbinîndu-le ca pe cărămizi și apoi sudîndu-le.

Dar specialitatea navei, care devenise renumită, era mumificarea reducătoare. Moștenită de la îmbălsămătorii Jivaro, această tehnică permite reducerea unui escadron de cavalerie căzut pe cîmpul de luptă pînă la dimensiunile la care încape într-o cutie de pantofi. Corpurile, aduse la dimensiunile unui bibelou, devin extrem de dure. Era posibil să reducă orice defunct ca să-l păstrezi pe o etajeră de bibliotecă sau sub un glob de cristal. Reduceri extreme permiteau chiar introducerea corpului într-un medalion sau o camee, astfel încît văduvul sau văduva să le poarte ca pe o bijuterie obișnuită. Astfel, cadavrul, ferit de putreziciune pentru totdeauna, rămînea fixat pentru eternitate, scăpînd de oribila distrugere pe care ne-o ascund sicriele și cavourile, triumfînd asupra înfiorătorului „...și în țărînă te vei întoarce". Era o descoperire extraordinară ; practica mumificării reducătoare s-a răspîndit rapid în cosmos...

Ajuns la această parte a povestirii, căpitanul se oprea adesea cu gîtul uscat. Atunci copiii se retrăgeau fără zgomot, iar pe Irwin îl apuca o disperare plină de furie la gîndul că trebuia să mai amîne descoperirea trecutului încă o dată. Înainta mult prea încet în reconstituirea istoriei, căci memoria celor de pe navă se golise. Numai căpitanul părea să-și mai aducă aminte din cînd în cînd și Irwin era hotărît să afle tot ce se poate de la el.

...nit... Cin
...în trupă,
...o să ples
...lă aproa
...dovedit
...nea s-o
...moară ir
...speranță
...deloc ief
...ban, a i
...avea de
...pe fund
...să-l duc
Trupa
...cînd în
...asociatu
...mijlocul
...fi înceta
...tatorii s
...la gură,
...cîteva
...spectaco
...nea și
...odată. A
...tate a „
...avut nu
...a socoti
...partea
...cerii. S
...calculat
...destul b
...pe acee
...culator
...care a
...toarele
...dată, er
...augur...
...în cîteva
...mai tru
...devenit
...grijă de
...arse tru
...așa de
...trecut p
...nimic, s
...de fumu
...ce a dis
...stare să-
...înspăimî
...atunci ; i
...s-a hotăr
...ideii de
...părut od
...lelor".

6.

— Și m
...du-l de n
...moment
...i se înceț
— Și m
...pilul, hot
...bească. E
...punsi, afi

Ajuns la această parte a povestirii, căpitanul se oprea adesea cu gîtul uscat,

5.

Puțini erau aceia care cunoșteau adevărata poveste a „cimitirului stelelor". O dată cu trecerea anilor, apăruseră atîtea legende, încît era greu să mai descoperi adevărul. Ceea ce se știa sigur era că la originea cimitirului fusese un loc pentru spectacole, sau cel puțin așa crezuseră actorii unei trupe teatrale a armatei, conduse de un trubadur ratat, Hannafosse Guthbrand, atunci cînd descoperiseră circul în spatele unei dune de nisip, la sfîrșitul unei bătălii din care erau singurii supraviețuitori. Construcția, ai cărei ocupanți zăceau morți pe cîmpul de luptă, avea pivnițele pline cu lei și tigrii înfometați, iar armele și armurile de pe rastele dovedeau că cenușa din arenă supsese sîngele multor gladiatori. Camionul-teatru pe care-l avuseseră actorii pierise distrus în bătălie, așa că aceștia au hotărît să folosească „epava" cu care au decolat după ce au eliberat animalele. Nava au numit-o „marele teatru" și au făcut cu ea cel mai mare turneu cosmic din cîte au existat. De obicei, cînd „marele teatru" se așeza lîngă un sat sau oraș, locui-

torii alergau repede acolo, convinşi că nava s-a zdrobit ; asta i-a scutit pe actori să bată ţinuturile în lung şi-n lat ca să facă rost de spectatori. Începuturile trupei n-au fost strălucite... Spectacolele de teatru şi nimic mai mult. Jucau ca să aibă ce mînca...

E uimitor că o actriţă atît de mare ca Sheeny Shall i-a cerut într-o bună zi lui Guthbrand s-o ia în trupa lui. Nimeni nu cunoştea greutăţile prin care trecea aceasta, cea mai mare dintre toate fiind o afecţiune cardiacă pentru care-i fusese implantat un stimulator. Cea mai mare teamă a actriţei a fost ca stimulatorul să nu-i deformeze pieptul, ceea ce nu s-a întîmplat, în schimb au apărut alte necazuri. Stimulatorul era activat de un calculator-emiţător care, avînd bătaie limitată, trebuia să fie tot timpul în preajma ei. Într-o zi cînd se transporta calculatorul spre insula particulară a marei actriţe, un val uriaş a răsturnat hidroglisorul deasupra unei gropi marine foarte adîncă şi calculatorul a ajuns pe fundul oceanului. Inima a continuat să bată, semn că emiţătorul îşi făcea datoria mai departe. De atunci, Sheeny Shall n-a mai părăsit niciodată insula, orice turneu scoţînd-o din raza de emisiune a calculatorului. Ca urmare, directorii teatrelor au uitat-o ; o uitaseră şi spectatorii atunci cînd „marele teatru" s-a aşezat în vecinătatea insulei ca să dea un spectacol — Hannafosse Guthbrand avea nevoie de combustibil. Sheeny suferea că nu mai joacă ; la spectacol, pe care s-a dus imediat să-l vadă, l-a aplaudat puţin prea entuziasmată pe marele Hannafosse... După spectacol, rătăcind pe sub arcadele din jurul arenei, a simţit că renaşte ; uitase că spectacolul a fost slab. A doua zi a ieşit în calea lui Hannafosse, cu care a stat mult de vorbă, apoi s-au reîntîlnit... Cînd Hannafosse i-a propus un rol în trupă, Sheeny a crezut că stimulatorul o să plesnească. Trupa a rămas pe insulă aproape un an, iar asociaţia lor s-a dovedit o bună afacere : toată lumea venea s-o vadă pe actriţa care putea să moară în mijlocul unei replici. Această speranţă morbidă a spectatorilor nu era deloc ieftină şi Sheeny, adunînd ban după ban, a început să spere că într-o zi va avea destui ca să scoată calculatorul de pe fundul oceanului, înainte ca un curent să-l ducă prea departe de insulă.

cîntecele şi dansurile ritua
de cunoaştere surprinzătoa
atît de austeră ; sau poate
meie ?"

Copilului nu-i plăceau
mistice ale căpitanului, î
cu răbdare : erau singura
maţie pe care o avea.

„...Adesea apăreau ce
maeştrii de ceremonii e
voiau să transforme nav
polă zburătoare, un stup g
cuprindă corpurile redus
din toată galaxia. Ca tehn
nu era greu de realizat, î
număr imens de sertare
care trebuiau depuse n
adunate din întregul u
Shall a pus capăt acestei i
coperit că unul dintre îmb
dea unor traficanţi de ant
le reduse ale militarilor în
ca „miniatură de epocă".

— Sfîrşitul, vreu să ştiu
mura copilul, la capătul r

Căpitanul însă era pie

7.

Irwin se trezea în pute
proape sufocat de linţoliul
perea. Cu sufletul arzînd
şti, pleca în căutarea că
dindu-i paşii ce nu se op
insomniei. După ce-l desc
să-i povestească despre
rului.

— Catastrofa care a dec
tirului stelelor" a avut lo
incinerări, în grădinile p
nisipurilor din Saint-Hool.
preşedintelui îşi dăduse s
a unei epidemii, şi obicei
arderea pe rug a defuncte
a tuturor servitoarelor şi a
sonale. Acest procedeu de
rar, cerea o organizare com
Shall muncise trei zile şi
tru asta. Acum ceremonia
ceapă. Sheeny a intonat p
nebră, aşezată lîngă rugu
La sfîrşitul oraţiei, o sută
ceremonii au intrat în are
două sute de auxiliari.

Palatul preşedintei fus
mijlocul unui deşert nisipo
col de verdeaţă, a cărui vi

Trupa a dat nenumărate spectacole. Din cînd în cînd, urmînd sfaturile abile ale asociatului ei, Sheeny se oprea brusc în mijlocul unei replici ca și cum inima ar fi încetat să-i mai bată. Atunci, toți spectatorii se ridicau în picioare cu sufletul la gură, așteptînd s-o vadă moartă, după cîteva momente, Sheeny își revenea și spectacolul continua. Emoția însă rămînea și cota încasărilor nu scădea niciodată. Aceasta a fost epoca de prosperitate a „marelui teatru". Curînd, trupa a avut numai actori de succes și Guthbrand a socotit nimerit să se ocupe numai de partea financiară și administrativă a afacerii. Sheeny n-a reușit să recupereze calculatorul pierdut, în schimb a avut destui bani ca să-și cumpere altul, reglat pe aceeași frecvență de emisie. Noul calculator a fost încărcat pe nava teatru care a pornit în căutarea aventurii... Motoarele erau noi, carcasa fusese consolidată, erau bogați ; totul părea de bun augur... Atunci a apărut pe navă boala, în cîteva săptămîni, ciuma turbei a decimat trupa, iar actorii rămași în viață au devenit gropari improvizați ce aveau grijă de rugurile din arenă unde erau arse trupurile celor morți. Sheeny Shall, așa de aproape altă dată de moarte, a trecut prin ciumă fără să i se întîmple nimic, sufletul însă i-a rămas însemnat de fumul și mirosul cadavrelor arse. După ce a dispărut epidemia, n-a mai fost în stare să-și reia viața de unde o lăsase. O înspăimînta inutilitatea vieții ei de pînă atunci ; în suflet a apărut stoicismul. Așa s-a hotărît să-și consacre restul vieții idcii de moarte : „marele teatru" a dispărut odată cu nașterea „cimitirului stelelor".

ținută de o rețea subtera
ce-și avea izvorul la o di
de acolo, într-un lac ar
masiv muntos. Abia înc
funerară, cînd planeta a
meteorit în plin deșert,
kilometri de palat. Șocu
prea puțin resimțit în z
unde de șoc a trecut prin
zînd o falie în dreptul
parterul palatului, exact
tră ; nava a căzut în fa
metri mai jos, și a răm
Deasupra grădinilor s-a
praf ; n-au fost victime
era la ceremonie — dar
Ceremonia a continuat :
s-a clintit de pe fotoliul
Sheeny Shall n-a tresăr
tuală. Nimeni nu și-a d
că falia continuă să înai
tăindu-și cu ușurință dr
nisipos, către lacul arti
a ajuns la lac, un curent
a pătruns în arenă. Căpit
care a văzut valul imer
apropia vertiginos, tîrînd
pietre ; cînd apa a izbit
flex disperat, căpitanul a
rele și aceeasta a țîșnit d
bă gigantică.

Apa smulsese pasarele
pe punți mașiniștii și un
pe o simplă chiuvetă ; în
s-a izbit de sol la poale
zdrobindu-și reactoarele.
șitul „cimitirului stelelor"
tre toți cei care se găse
s-a mai întors nimeni ș
viață nu puteau să golease

Irwin nu și-a cunoscu
rînții ; a fost găsit a dou
trofă, gol, umblînd de-a
culoar în care pătrunsese

6.

— Şi mai departe ? întrebă Irwin, luîndu-l de mînă pe căpitan ; acesta păru un moment că revine la realitate, apoi ochii i se înceţoşară din nou.

— Şi mai departe ? întrebă din nou copilul, hotărît să-l facă pe bătrîn să vorbească. Erau atîtea întrebări fără răspunst, atîtea pete albe în cartea istorici pe care Irwin încerca s-o reconstituie...

— Povesteşte-mi despre Sheeny Shall, despre maeştrii de ceremonie, despre necropolă, despre...

Eforturile disperate ale copilului de a afla erau rar răsplătite, amintirile bătrînului căpitan erau dezordonate şi dezlînate.

„...Sheeny Shall conducea totul ; unii spuneau că e nemuritoare, alţii că murise de mult şi acum ieşise din mormînt ca să se ocupe de „cimitirul stelelor". Toţi o respectau şi se temeau de ea. De cîte ori, încrucişîndu-mi drumul cu al ei, n-am fost tentat să-i pun mîna pe piept ca să-i simt cu degetele bătăile inimii... Dar numai un nebun ar fi îndrăznit să facă aşa ceva.

Sheeny Shall organiza fiecare ceremonie, cunoştea toate secretele machiajului, ale costumelor şi decorurilor. Pregătea

cîntecele şi dansurile rituale cu o putere de cunoaştere surprinzătoare la o femeie atît de austeră ; sau poate că nu era femeie ?“

Copilului nu-i plăceau aceste delirurl mistice ale căpitanului, însă le suporta cu răbdare : erau singura sursă de informaţie pe care o avea.

„...Adesea apăreau certurl : printre maeştrii de ceremonii erau unii care voiau să transforme nava într-o necropolă zburătoare, un stup gigantic care să cuprindă corpurile reduse ale morţilor din toată galaxia. Ca tehnică, treaba asta nu era greu de realizat, însă necesita un număr imens de sertare numerotate în care trebuiau depuse mumiile reduse adunate din întregul univers. Sheeny Shall a pus capăt acestei idei cînd a descoperit că unul dintre îmbălsămători vindea unor traficanţi de antichităţi, mumiile reduse ale militarilor în ţinută de gală, ca „miniatură de epocă“.

— Sfîrşitul, vreu să ştiu sfîrşitul : tremura copilul, la capătul răbdării...

Căpitanul însă era pierdut în visare...

Sheeny Shall n-a mai
sula, orice turneu sco-
emisiune a calculato-
directorii teatrelor au
și spectatorii atunci
" s-a așezat în veci-
ă dea un spectacol —
rand avea nevoie de
suferea că nu mai
pe care s-a dus ime-
aplaudat puțin prea
narele Hannafosse...
cînd pe sub arcadele
simțit că renaște ;
a fost slab. A doua
Hannafosse, cu care
ă, apoi s-au reîntîl-
e i-a propus un rol
ezut că stimulatorul
a a rămas pe insu-
ar asociația lor s-a
e : toată lumea ve-
rița care putea să
nei replici. Această
spectatorilor nu era
, adunînd ban după
re că într-o zi va
ată calculatorul de
naînte ca un curent
de insulă.
rate spectacole. Din
sfaturile abile aie
se oprea bruse în
a și cum inima ar-
. Atunci, toți spec-
ficioare cu sufletul
vadă moartă, după
ny își revenea și
Emoția însă rămî-
nu scădea nici-
epoca de prosperi-
. Curînd, trupa a
ucces și Guthbrand
ocupe numai de
ministrativă a afa-
șit să recupereze
n schimb a avut
mpere altul, reglat
emisie. Noul cal-
t pe nava teatru
ea aventurii... Mo-
sa fusese consoli-
ul părea de bun
ut pe navă boala,
ima turbei a deci-
ămași în viață au
ovizați ce aveau
arenă unde erau
rți. Sheeny Shall,
lată de moarte, a
să i se întîmple

7.

Irwin se trezea în puterea nopții, a-
proape sufocat de lințoliul cu care se aco-
perea. Cu sufletul arzînd de dorința de a
ști, pleca în căutarea căpitanului, pîn-
dindu-i pașii ce nu se opreau din cauza
insomniei. După ce-l descoperea, îl punea
să-i povestească despre moartea cimiti-
rului.

— Catastrofa care a decis soarta „cimi-
tirului stelelor" a avut loc în seara unei
incinerări, în grădinile prezidențiale ale
nisipurilor din Saint-Hool. Prima soție a
președintelui își dăduse sufletul, victimă
a unei epidemii, și obiceiul locului cerea
arderea pe rug a defunctei, a copiilor ei,
a tuturor servitoarelor și a bunurilor per-
sonale. Acest procedeu de incinare, foarte
rar, cerea o organizare complicată. Sheeny
Shall muncise trei zile și trei nopți pen-
tru asta. Acum ceremonia era gata să în-
ceapă. Sheeny a intonat prima orație fu-
nebră, așezată lîngă rugurile pregătite.
La sfîrșitul orației, o sută de maeștri de
ceremonii au intrat în arenă, urmați de
două sute de auxiliari.

Palatul președintei fusese așezat în
mijlocul unui deșert nisipos, ca un mira-
col de verdeață, a cărui viață era între-
ținută de o rețea subterană de canalizare
ce-și avea izvorul la o distanță de 600 km
de acolo, într-un lac artificial dintr-un
masiv muntos. Abia începuse ceremonia
funerară, cînd planeta a fost izbită de un
meteorit în plin deșert, la două sute de
kilometri de palat. Șocul ciocnirii a fost
prea puțin resimțit în zona circului dar
unde de șoc a trecut prin scoarță, deschi-
zînd o falie în dreptul grădinilor de la
parterul palatului, exact sub nava noas-
tră ; nava a căzut în falie, douăzeci de
metri mai jos, și a rămas la orizontală.
Deasupra grădinilor s-a ridicat un nor de
praf ; n-au fost victime — toată lumea
era la ceremonie — dar s-a creat panică.
Ceremonia a continuat : președintele nu
s-a clintit de pe fotoliul de onoare, nici
Sheeny Shall n-a tresărit sub masca ri-
tuală. Nimeni nu și-a dat seama atunci
că falia continuă să înainteze către nord,
tăindu-și cu ușurință drum prin deșertul
nisipos, către lacul artificial. Cînd falia
a ajuns la lac, un curent de aer proaspăt
a pătruns în arenă. Căpitanul a fost acela
care a văzut valul imens de apă ce se
apropia vertiginos, tîrînd după el nisip și
pietre ; cînd apa a izbit nava, cu un re-
flex disperat, căpitanul a pornit reactoa-
rele și aceeasta a țîșnit din apă ca o jer-
bă gigantică.

— i se povestise despre
din cercul apropiaților
care își botezase copilul
călătorii a navei. Încă
fost mai preocupat de
decît de pierderea lor.
cioarele pe tabla punții
ce mai rămăsese din
Shall.

8.

Pe la începutul toamn
sările ; zburau pe cori
de pasarele și hublouri
la pod, unde, orbite d
ușor pe tabla încinsă.
uluit pe adulți ; doar c
sările ieșiseră din vech
cesorii, de care nimeni
de cînd unul din gene
pări de radiații. Dacă pă
bolnave, povestea asta
importanță — radiațiile
înmuierea țesuturilor
unele nu mai aveau oas
ce a verificat cu contor
asigurat pe adulți că n
oamenii însă nu le-au
cu mai multă simpatie
care rămîneau insensi
intrau în carne, fără s
chiar dîndu-le mai mu
observat chiar că ele
contact cu metalul, aju
încît fură cartușele și
nul le-a explicat copiilo
dirijate de instinct către
tidot ; așa i-a venit idee
tori din plumb pentru
năpustit înnebuniți, smu

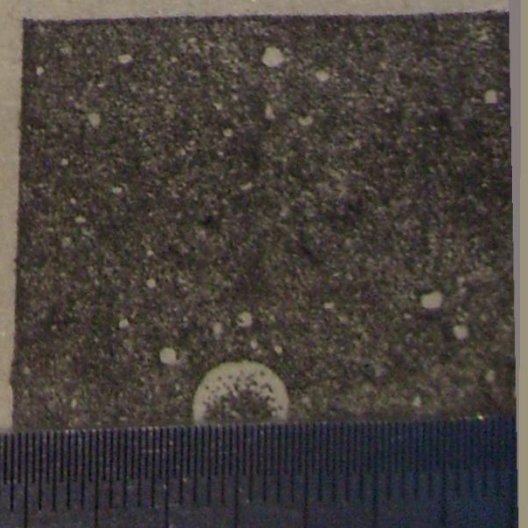

i-a rămas însemnat
cadavrelor arse. După
mia, n-a mai fost în
a de unde o lăsase. O
tea vieţii ei de pînă
apărut stoicismul. Aşa
nsacre restul vieţii
narele teatru" a dis-
erea „cimitirului ste-

întrebă Irwin, luin-
tan ; acesta păru un
realitate, apoi ochii
i.

întrebă din nou co-
ă pe bătrîn să vor-
întrebări fără răs-
e în cartea istoriei
a s-o reconstituie...
spre Sheeny Shall,
remonie, despre ne-

ale copilului de a
te, amintirile bătrî-
ezordonate şi dezli-

ducea totul ; unii
oare, alţii că murise
e din mormînt ca
rul stelelor". Toţi o
de ea. De cîte ori,
ul cu al ei, n-am
ina pe piept ca să-i
le inimii... Dar nu-
drăznit să facă aşa

za fiecare ceremo-
retele machiajului,
orurilor. Pregătea

Apa smulsese pasarelele, maturase de pe punţi maşiniştii şi umpluse circul ca pe o simplă chiuvetă ; îngreunată, nava s-a izbit de sol la poalele unei faleze, zdrobindu-şi reactoarele. Aşa a fost sfîrşitul „cimitirului stelelor", mai mult, dintre toţi cei care se găseau în arenă, nu s-a mai întors nimeni şi cei rămaşi în viaţă nu puteau să golească circul de apă.

Irwin nu şi-a cunoscut niciodată părinţii ; a fost găsit a doua zi după catastrofă, gol, umblînd de-a buşilea pe un culoar în care pătrunsese apa. Părea să aibă şase luni ; nimeni n-a reuşit să-şi dea seama cine fuseseră părinţii lui.

Orfanii scăpaţi din catastrofă au fost crescuţi în comun, în vechea sală de jocuri de pe puntea superioară. Catastrofa a făcut multe victime : toţi maeştrii de ceremonii, Sheeny Shall, cîteva sute de auxiliari, muriseră înecaţi. Micile corporaţii, neparticipînd niciodată la ceremonii, au avut foarte puţine victime.

În ziua următoare catastrofei, supravieţuitorii au realizat că şocul izbiturii deschisese trapele compartimentelor în care erau depozitate vehiculele de teren, de mult timp nefolosite. Printre toate maşinăriile acelea, rămas de pe vremea primelor colonizări, se afla şi un plantator automat de mine — principiul său de funcţionare fiind extrem de simplu : odată declanşat, începe să descrie cercuri concentrice apropiate, îngropînd mine plate ca nişte pilule, greu de distins cu ochiul liber. Acest automat s-a declanşat din cauza izbiturii, a ieşit din buncăr şi s-a apucat de treaba pentru care fusese construit, a înconjurat două zile nava plantînd mine, după care a sărit în aer trecînd peste una din minele îngropate. Abia atunci, oamenii şi-au dat seama de tragicul adevăr al situaţiei : erau blocaţi

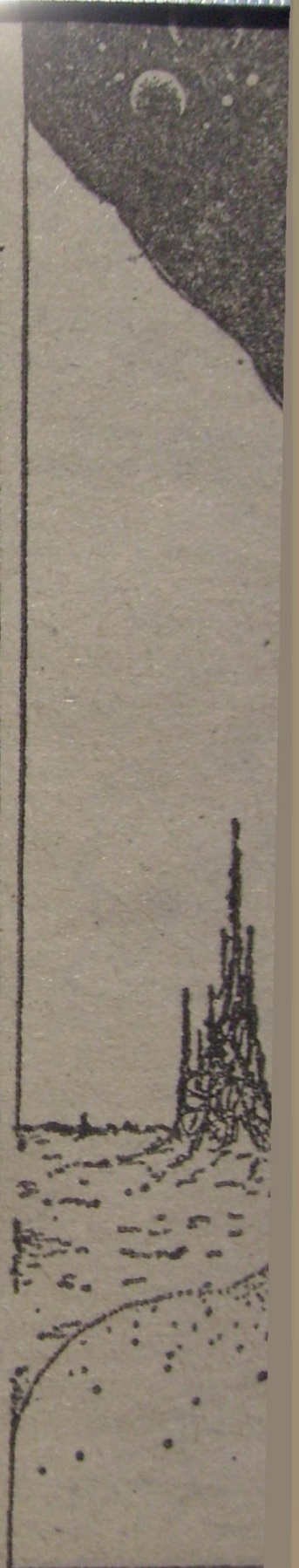

e cu o putere
e la o femeie
că nu era fe-

ceste deliruri
să le suporta
ursă de infor-

uri : printre
i unii care
intr-o necro-
antic care să
ale morților
, treaba asta
necesita un
merotate în
iile reduse
ers. Sheeny
cînd a des-
ămători vin-
tăți, mumii-
ută de gală,

irșitul : tre-
ării...
în visare...

nopții, a-
care se aco-
lorința de a
nului, pin-
din cauza
ea, îl punea
rtea cimiti-

în navă, într-un deșert pustiu, departe de orice urmă de viață.

Împotriva oricărei așteptări, viața și-a reluat cursul normal ; nava și-a mărit volumul, adăugîndu-se o mulțime de mici nave-anexă, ca niște alveole, în jurul circului, transformînd „cimitirul" într-un stup. Orășelul construit a devenit singurul univers al supraviețuitorilor. Unii au continuat să locuiască în vechile lor cabine, alții au preferat micile nave exterioare. Adulții nu se întîlneau decît seara, cînd veneau la circ să-și facă provizii de apă ; fiecare se refugia în spatele țevilor și pasarelelor care-i delimitau teritoriul...

Cuptoarele solare pe care le instalase odinioară Sheeny Shall, continuau să furnizeze energia necesară pentru obținerea hranei.

Astfel au trecut opt sau nouă ani... Nivelul apei din circ scăzuse, dar probabil peste treizeci de ani ar fi dispărut de tot.

Ar fi greu de spus dacă Irwin suferea sau nu : necunoscîndu-și părinții, avea convingerea că aparține uneia din familiile dispărute în cursul ultimei ceremonii — i se povestise despre o tînără familie din cercul apropiaților lui Sheeny Shall, care își botezase copilul în timpul ultimei călătorii a navei. Încă de la început, a fost mai preocupat de rangul părinților decît de pierderea lor. A crescut cu picioarele pe tabla punții și cu ochii pe ceea ce mai rămăsese din circul lui Sheeny Shall.

ciocurile și ghearel
țin atinse au reușit
de dinainte de iradi

Nava era pentru
periri formidabile
avut loc în vechiu
funebre, plin cu ce
acum îngropate în
au descoperit pietr
plificau la infinit
Apoi au tăiat cape
tru păsări ca să j
Lui Irwin cel ma
meargă la circ și
piatra neagră cu u
ei nu reflecta lum
lui și puteai să n
ochii. Două trepte
oglindă moartă ; co
cu apa lîngă picio
Lacul — așa îl nu
de vrăjitorii. Toți ș
la suprafață nici
semna infernul ; se
credința că apa atra
care o atinge, fără
Irwin era un mem
cult. Într-o bună zi,
să facă o experiență
științifică" a fundul
indemînă un cîrlig
electric și cîteva bu
plorat de sute de o
să scoată nimic la su
de a abandona, cînd
agățat de cîrlig. Ir

peste treizeci de ani ar fi dispărut de tot.
de vrăjitorii. Toți ș
la suprafață nici u
semna infernul : se

decis soarta „cimi-
loc în scara unei
prezidențiale ale
ool. Prima soție a
e sufletul, victimă
ceiul locului cerea
ctei, a copiilor ei,
și a bunurilor per-
de înclnare, foarte
complicată. Sheeny
și trei nopți pen-
ia era gata să în-
prima oratie fu-
ugurile pregătite.
ută de maeștri de
arenă, urmați de

fusese așezat în
ipos, ca un mira-
viață era între-
ană de canalizare
istanță de 600 km
rtificial dintr-un
epuse ceremonia
fost izbită de un
la două sute de
l ciocnirii a fost
zona circului dar
n scoarță, deschi-
grădinilor de lă
t sub nava noas-
alie, douăzeci de
mas la orizontală.
ridicat un nor de
e — toată lumea
s-a creat panică.
: președintele nu
l de onoare, nici

3.

Pe la începutul toamnei au apărut păsările ; zburau pe coridoare, izbindu-se de pasarele și hublouri și ajungeau pînă la pod, unde, orbite de lumină, căzeau ușor pe tabla încinsă. Apariția lor i-a uluit pe adulți ; doar copiii știau că păsările ieșiseră din vechea rezervă de accesorii, de care nimeni nu se mai apropia de cînd unul din generatoare avea scăpări de radiații. Dacă păsările n-ar fi fost bolnave, povestea asta n-ar fi avut nici o importanță — radiațiile le provocaseră înmuierea țesuturilor pînă acolo încît unele nu mai aveau oase. Căpitanul, după ce a verificat cu contorul de radiații, i-a asigurat pe adulți că nu sînt în pericol ; oamenii însă nu le-au privit nici acum cu mai multă simpatie pe bietele păsări, care rămîneau insensibile la alicele ce intrau în carne, fără să le facă rău, ba chiar dîndu-le mai mult vitalitate. S-a observat chiar că ele caută să intre în contact cu metalul, ajungînd pînă acolo încît fură cartușele și le înghit. Căpitanul le-a explicat copiilor că păsările sînt dirijate de instinct către cel mai bun antidot ; așa i-a venit ideea să facă sperietori din plumb pentru păsări, care s-au năpustit înnebunite, smulgînd plumbul cu

este : o mască mor
se îngrozitor, dar s
rile unei fețe cu
Decepționați, copiii
joacă ; Irwin a răs
mortuară în mînă.
cu foarte multă gri
a fost o față strani
frunte înaltă, teribi
l-a copleșit.

În ziua cînd a gă
ilustrate, a căutat
îngălbenite imagin

Dacă n-ar fi me
oricare alt copil în
n-ar fi făcut nicio
perire ; de multă v
coborîse sub a tre
culoarelor în care
spaimă la gîndul c
de piatră se găseș
apă. În călătoriile
într-o bună zi, mer
sală imensă în care
În momentul acela,
ră... a văzut venind
malul se plimba lin
catacombelor vechiu
calul ce supraviețuis
ocolit de mai multe

Continuare

şert pustiu, departe de

i aşteptări, viaţa şi-a
ıal ; nava şi-a mărit
-se o mulţime de mici
e alveole, în jurul cir-
d „cimitirul" într-un
truit a devenit singu-
avieţuitorilor. Unii au
scă în vechile lor ca-
rat micile nave exte-
e întîlneau decît sea-
irc să-şi facă provizii
refugia în spatele ţe-
care-i delimitau teri-

pe care le instalase
all, continuau să fur-
sară pentru obţinerea

pi sau nouă ani... Ni-
scăzuse, dar probabil
ar fi dispărut de tot.
s dacă Irwin suferea
ndu-şi părinţii, avea
ţine una din fami-
rsul ultimei ceremonii
spre o tînără familie
lor lui Sheeny Shall,
ilul în timpul ultimei
încă de la început, a
de rangul părinţilor
lor. A crescut cu pi-
aţii şi cu ochii pe ceea
lin circul lui Sheeny

oamnei au apărut pă-
coridoare, izbindu-se
ouri şi ajungeau pînă
ite de lumină, cădeau
nsă. Apariţia lor i-a
ar copiii ştiau că pă-
vechea rezervă de ac-

ciocurile şi ghearele. Astfel, cele mai puţin atinse au reuşit să-şi revină la starea de dinainte de iradiere.

Nava era pentru copii un loc de descoperiri formidabile. Prima lor acţiune a avut loc în vechiul magazin de pompe funebre, plin cu cele mai ciudate obiecte, acum îngropate în straturi de praf ; aici au descoperit pietrele cu ecou, care amplificau la infinit intensitatea sunetelor. Apoi au tăiat capetele sperietorilor pentru păsări ca să joace bowling pe pod. Lui Irwin cel mai mult îi plăcea să meargă la circ şi să simtă sub picioare piatra neagră cu urme de bule ; culoarea ei nu reflecta lumina arzătoare a soarelui şi puteai să mergi fără să închizi ochii. Două trepte mai jos era apa, ca o oglindă moartă ; copilul stătea ore întregi cu apa lîngă picioare şi cu ochii în ea. Lacul — aşa îl numiseră copii — era loc de vrăjitorii. Toţi ştiau că apa nu scoate la suprafaţă nici un corp, deci lacul însemna infernul ; se răspîndise printre ei credinţa că apa atrage în adînc orice corp care o atinge, fără putinţă de scăpare. Irwin era un membru activ al acestui cult. Într-o bună zi, Andrew a avut ideea să facă o experienţă pentru „cunoaşterea ştiinţifică" a fundului lacului. Aveau la îndemînă un cîrlig, un colac de cablu electric şi cîteva bucăţi de metal ; au explorat de sute de ori fundul lacului fără să scoată nimic la suprafaţă. Erau pe cale de a abandona, cînd Larry a văzut ceva agăţat de cîrlig. Irwin deja bănuia ce este : o mască mortuară. Apa o deformase îngrozitor, dar se puteau ghici conturile unei feţe cu pomeţi proeminenţi. Decepţionaţi, copiii şi-au căutat alt loc de joacă ; Irwin a rămas pe loc, cu masca mortuară în mînă. A pus masca la uscat cu foarte multă grijă şi ceea ce a obţinut a fost o faţă stranie, cu orbite enorme şi frunte înaltă, teribil de expresivă ; asta l-a copleşit.

timpul ultimei
le la început, a
ngul părinților
crescut cu pi-
cu ochii pe ceea
cul lui Sheeny

științifică" a fundului lacului. Aveau la îndemînă un cîrlig, un colac de cablu electric și cîteva bucăți de metal ; au explorat de sute de ori fundul lacului fără să scoată nimic la suprafață. Erau pe cale de a abandona, cînd Larry a văzut ceva agățat de cîrlig. Irwin deja bănuia ce

se mai apropia
oare avea scă-
rile n-ar fi fost
r fi avut nici o
le provocaseră
ă acolo încît
Căpitanul, după
de radiații, i-a
int în pericol ;
vit nici acum
bietele păsări,
e la alicele ce
e facă rău, ba
vitalitate. S-a
tă să intre în
nd pînă acolo
înghit. Căpita-
că păsările sînt
el mai bun an-
să facă sperie-
ăsări, care s-au
ind plumbul cu

În ziua cînd a găsit camera invitaților ilustrate, a căutat zadarnic printre fețele îngălbenite imaginea vie a măștii.

Dacă n-ar fi mers mai departe decît oricare alt copil în explorările lui, Irwin n-ar fi făcut niciodată marea lui descoperire ; de multă vreme nimeni nu mai coborîse sub a treia punte, din cauza culoarelor în care te treceau fiorii de spaimă la gîndul că dincolo de pereții de piatră se găsește circul scufundat în apă. În călătoriile lui, Irwin a descoperit într-o bună zi, mergînd la întîmplare, o sală imensă în care, absurd, a auzit pași. În momentul acela, a crezut că o să moară... a văzut venind spre el un cal ! Animalul se plimba liniștit printre ruinele catacombelor vechiului teatru. Călare pe calul ce supraviețuise ca prin minune, a ocolit de mai multe ori nava, atingînd

Continuare în pag. 19

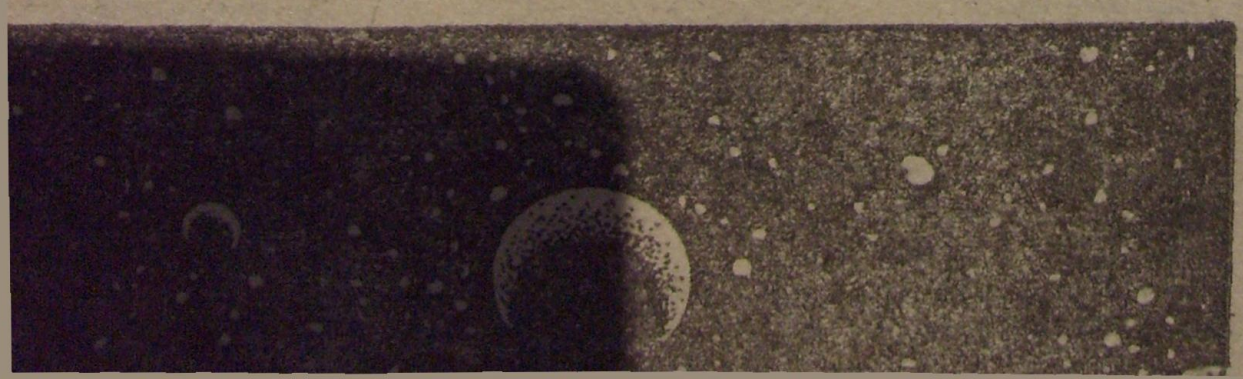

tă vreme ade-
Nu mai eram
re veşnicia îl
îndu-l să pri-
-un decor ce
invizibilă se
înţepenise la
Chiar dacă aş
mea din care
i poate că nu

uns la malul
oboseala unei
colo de mine,
l stîncilor ce
începuse să
lor şi nici o
mea nu mai
văduvit de
rit sub povara
îndreptat pri-
le violacee se
incilor, iar în
sarabanda lu-
pelor îşi am-
chisă sub un
zvîcnirea ne-
Şi am văzut
l acela atot-
nind inelele
încrîncenare.
, pînă a fost
ciri albăstrii
ternut întune-

Ca o oglindă moartă

Urmare din pag. 15

uneori baza circului — prizonier al cuibului de metal — unde piatra era neaşteptat de rece. În aceste momente, vedea în faţa ochilor arena, scene cu gropari uriaşi, cu guri imense ce strigau cuvinte cu ecou ; era ca în mijlocul unei explozii. Cîtva timp după aceea, a descoperit crăpătura, ce părea ca un rid pe suprafaţa de beton. Scormonind locul, a găsit o crăpătură vizibilă cu ochiul liber ; descoperirea l-a făcut să-şi piardă minţile de emoţie, vedea deja arena deschizîndu-se sub ochii lui. Imediat s-a mutat lîngă fisură, aducîndu-şi puţinele lucruri personale, masca mortuară şi calul ; din acel moment n-a mai avut alt gînd decît crăpătura din beton, care-i mînca sufletul, somnul şi foamea. După o îndelungată aşteptare, plină de speranţă, Irwin a abandonat locul de observaţie, fără nici un rezultat.

3.

A treia zi de la naufragiu...

Căpitanul se apropie de bucăţica de oglindă prinsă în peretele cabinei, cu degetele îngroşate de vîrstă îşi scoase medaliile de pe piept şi le înghesui într-o cutie pe care o înveli într-o pătură cu număr de înmatriculare militar. Se simţea bătrîn şi obosit. Se aşeză şi reluă încă o dată tot ce se întîmplase de cîteva zile

m ajuns la malul
ea apelor își am-
a închisă sub un
-mi zvîcnirea ne-
or Și am văzut
rtejul acela atot-
ţîșnind inelele
lui încrîncenare.
alțe, pînă a fost
licăriri albăstrii
așternut întune-
pe urmă.

.e

văzut pe bătrîn
n această comi-
spună că misiu-
Pămîntenii por-
cale pozitivă.
tacta", mi-a pre-
oții cum au de-
dificile și peri-
le. Și astfel pă-
se aventurează
ate sectoare ga-
t oricare dintre

a un semn că
a să se retragă.
și ei.
i spuse Mekon,
u se vor împăca
pămîntenii sînt
nți ai galaxiei.
nei.

3.

A treia zi de la naufragiu...

Căpitanul se apropie de bucăţica de oglindă prinsă în peretele cabinei, cu degetele îngroşate de vîrstă îşi scoase medaliile de pe piept şi le înghesui într-o cutie pe care o înveli într-o pătură cu număr de înmatriculare militar. Se simţea bătrîn şi obosit. Se aşeză şi reluă încă o dată tot ce se întîmplase de cîteva zile încoace, de cînd destinul „cimitirului stelelor" se răsturnase. Era sigur, întîmplarea nu avea nici un amestec, lucrurile doar se aşezaseră pe făgaşul lor normal. Copiii n-au ştiut că fac un sacrilegiu ; n-au simţit că se află într-o necropolă atunci cînd au pătruns în sala prăfuită în care umezeala lăsase urme adînci. În alte vremuri, sculpturile de marmoră susţinuseră maiestuoas cele două uşi de la intrare ; astăzi nu mai rămăseseră din ele decît cîteva bucăţi, în care cu greu se puteau identifica vechile zeităţi cosmice. Sala era imensă ; un pustiu de ceramică albă, plin cu sertare numerotate. În mai puţin de o secundă, mîinile copiilor au deschis sertarele care au scîrţîit uşor... Reduse la dimensiunile unor miniaturi, pe poliţe suprapuse, dormeau mumiile unei galaxii întregi : fiecare sertar cu lumea lui, bătrîni, demnitari, copii, animale domestice. Copiii au găsit repede şi cimitirul militar ; mii de morţi din mii de de bătălii galactice, cea mai mare parte în armurile de luptă, cu arme imposibil de numit. Minţile lor tinere i-au confundat cu soldaţii de plumb pe care atîta vreme şi-i doriseră : mumiile au devenit jucării, statuete, piese de şah... Au plecat după multă vreme cu braţele pline, neştiutori. Lui Irwin nu i-a plăcut acest jaf ; era ca distrugerea unui muzeu şi toată suferinţa lui şi-a spus-o căpitanului. Acesta, cînd a auzit, a îngheţat de spaimă : toată viaţa îi fusese înrădăcinat un respect indestructibil faţă de religie.

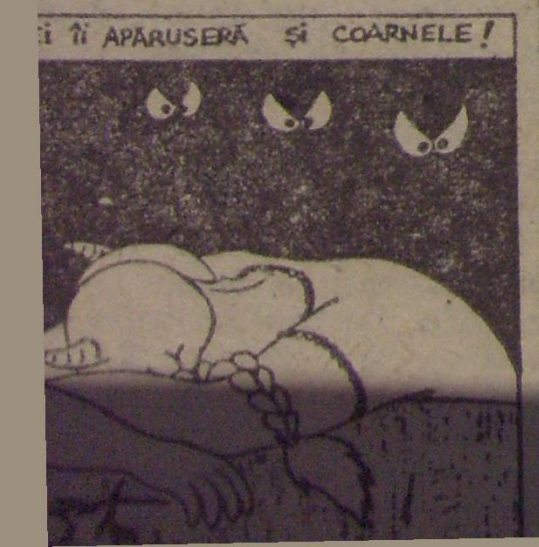

A socotit că e bine să-i redea liniștea lui Irwin și pe morți neantului. Căutînd, a găsit o cutie cu grenade, apoi a sigilat ușa necropolei și a așezat grenadele una după alta, pînă la apa întunecată a circului. Exploziile au izbucnit după o jumătate de oră ; șocul acestora a ajuns pînă la crăpătura găsită de Irwin în fundația circului și toată construcția a început să vibreze, în timp ce păsările se izbeau înnebunite de ziduri. Apoi a apărut o spărtură în zid, prin care a năvălit apa, măturînd tot ce întîlnea în cale, pentru ca apoi să se împrăștie în nisipul deșertului. Oamenii priveau fascinați circul care se golea de apă. Atras de explozii, Irwin s-a prăbușit pe treptele circului, atras de un vîrtej ; din fericire, l-a oprit căpitanul ca să nu-l ia apa.

Apoi a apărut cercul galben al arenei, ca fața unei înnecat ce urcă la suprafață — Irwin a închis ochii de groază : acolo era arena... A fugit și s-a ascuns pînă seara, ametit, noaptea tîrziu, l-au găsit copiii, după ce coborîră în arenă, călcînd pe pietrele înverzite de mușchi. Cînd i-au spus că n-au găsit nimic, lui Irwin i-a trecut ameteala. Cu o lampă luată de la căpitan, a coborît și el în arenă. Bazaltul strălucea ușor în lumina lunii, era răcoare. În mijlocul arenei găsi o piatră pe care se așeză ; lampa i se stinse în mînă. Atunci văzu, aproape de el, clipirea. Un obiect ovoidal minuscul, ce palpita adunînd lumina. Îl luă în mînă : era ca un mic animal ce-i tresărea în palmă. N-a știut niciodată că găsise stimulatorul cardiac al lui Sheeny Shall.

După trei zile, „cimitirul stelelor" începu să fie acoperit de nisip.

1.

Ca urmare a exploziilor, nava a început să se scufunde, suptă de pămînt cu o viteză ametitoare. Brusc, căpitanul și-a dat seama că Irwin nu părăsise nava împreună cu ceilalți, nu traversase podul. Pe platou, oamenii așteptau înțepeniți ; nimeni nu vorbea. Copiii priveau fix podul ce se scufunda.

Exploziile minelor plantate cu ani în urmă de automatul militar, au scos un vuiet surd din pămînt, în timp ce păsările zburau ca frunzele peste capetele oamenilor. Cînd au început exploziile, păsările s-au așezat pe valul de mîl ce continua să curgă în jurul navei. Ultima mină a atins reactorul termic care a explodat și el, cimentînd într-o clipă tot mîlul din jur ; păsările au rămas prinse în crusta dură ca betonul.

Cînd au ajuns în cîmpie, copiii au omorît păsările.